

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vohrnija odrtija.

Dunajskega rajhsrath-a liberalni poslanci so zopet v zadregah. Leta 1868. so osnovali postavo, ki je poprejšno postavo zoper vohrnijo ali odrtijo preklicala in vsa barantijo z denarji ljudem popolnem dala na prosto voljo. Vsak sme terjati in prejemati obresti (činžev), kolikor le dobiti zamore. Zdaj pa, komaj čez 6 let, njim dohajajo pogoste prošnje, naj sprevidijo svojo zmoto ter nasnovano postavo predrugačijo ali odpravijo. Se vé, da njih je tega sram. Zato se branijo tukaj ravno tako, kakor pri posilnem legaliziranju. Nečejo ustreči nobenim prošnjam. Toda nagledimo si stvar nekoliko!

1) Zoper vohrnijo, t. j. zoper preveliki in tedaj nepošteni dobiček pri izposojevanju bile so pri nas že od nekdaj več ali manj ostre postave. Cesar Jožef II. njih je prvič l. 1787. preklical. Vendar cesar Franc njih je 16 let poznej zopet potrdil. Leta 1866. so sedanji cesar vohrnijske postave odpravili, toda s pristavkom, da se zamore zoper terjanje prevelikih obresti vendar kazenski pri sodnijah postopati. Liberalni poslanci so pa l. 1868. tudi ta pristavek zatrli. Zdaj je vse ljudem na prosto voljo dano. Mali ali veliki činži, zmerni, pošteni dobiček, in pa gulenje in nesramna odrtija, nobena nima pred postavo prednosti! Barantija z denarjem je popolnem prosta. Kdor se opeče, ta si je sam kriv in naj si pomaga — sam. Ovo postavo pa je dunajski rajhsrath sklenol na prošnjo samo in edino le nekaterih dunajskih denarnih mogoteev, velikih trgovcev, advokatov in notarjev in pa na prošnjo društva trgovcev v Sekshaus-u pri Dunaji. Iz drugih dežel niso prišle nobene prošnje. Posebno pa iz kmetskih ljudi, ki so vendar ogromna večina, ni živa duša kaj takega želela. Vendar liberalna večina v rajhsrathu je uslišala omenjenih dunajskih gospodov prošnjo in sklenola novo postavo za vse dežele, za vse ljudi, kakor da bi v Avstriji bili kar sami denarni mogotci, veliki trgovci, obrtniki, advokati itd. Zagovarjali pa so novo

postavo z 2 besedoma, ki se glasite: svoboda in napredek. Rekli so, da se ima vsakemu človeku dati in pustiti svobodno s svojim denarjem gospodariti, kakor ume in zamore. Vrh tega pa še napredek sploh zahteva popolno svobodo denarne barantije. To nahajamo pri vseh izobraženih narodih. Vendar poslednje besede niso popolnem resnične. Kajti Francozi in Angleži se gotovo štejejo med izobražena ljudstva. Ali pri Francozih še zdaj veljajo ostre postave zoper vohrnijo od leta 1850. Na Angleškem pa je prepovedano od kapitala, ki znaša 100 ali še manj goldinarjev več obresti jemati, kakor 5 procentov. Le višji zneski so prosti. Pri Angležih tedaj postavo manjše posestnike modro brani, da njih denarni mogotci presilno z obresti ne stiskujejo. Premožniši pa se lahko sami branijo. Vsaj volk ne trga volkov, ampak ovce; in ščuka žre najbolj le ribice. Teh je tedaj treba braniti. Ali pri nas manjši posestniki in manjši premožniki zdaj pogrešajo potrebno obrambo.

2) Kakove nasledke imamo iz te postave? Ne rečemo, da se vsled one postave ni pomnožila barantija z denarjem. O pomnožila se je in sicer le preveč. Priča nam je lanski denarstveni polom, pri katerem so nesrečni ljudje zgubili skupaj več kakor 2000 milijonov. Ali dostaviti moramo, da so liberalni poslanci z ovo postavo tudi vohrniji in odrtiji vrata in duri na stežaj odprli. Največ trpijo manjši posestniki. Po nekaterih deželah, n. pr. v Galiciji se je bati, da oderubi manjše posestnike popolnem poberejo in uničijo. Tudi po naših mestih na Slovenskem slišimo pogosto o hudih odrtijah, posebno z menjicami (Wechsel). Na menjice dobiš denarja, kolikor hočeš, ako imaš žiranta, (t. j. človeka, ki se s podpisom zaveže mesto tebe plačati, ako bi ti ne zamogel). Ali procentev moraš plačati, da bi lahko krvave solze tožil, n. pr. na menjici se zavežeš čez 3 mesece plačati 100 gld., toda vzdignil si le 90, 80, 70, 60 gld. tedaj plačal 40, 80, 120, 160 procentov na leto. To je silno! Ali sila kola lomi! In če nimaš posebne sreče — si v krat-

kem zadolžen in zgubljen. V novinah beremo, da nekateri jemljejo in dobivljajo po 200, 500 in 1000 procentov. Na prosto voljo dane svobode pri denarni barantiji se tedaj lupežni ljudje poslužujejo, da se kar same odrtije bogatijo, med tem ko veliko število manj premožnih in nesrečnih posestnikov slačijo in na nič spravljajo.

Ni čuda tedaj, ako vidimo in beremo, kako število na dražbi zavolj dolžnih vekselnov itd. prodanih posestev strahovito raste. Prvo in drugokrat nihče ne licitira. In tretjokrat se prodaja pod nastavljeno ceno.

In kdo je kupec? Večidel oderuh sam ali kdo njegovih zaveznikov. Nesrečni poprejšni posestnik pa je na lastnih tleh postal hlapec in tlakar, če ga novi gospodar še trpi. Glejte! ščuka je zopet požrla ribico! Lep sad hvalisane svobode v denarni barantiji in napredka! To pa še dostavimo, da se pri nas še pomagati da. Vendar pomagati bi se moralo hitro. Kako? To hočemo drugokrat pojasniti.

Cerkvene zadeve.

„Sveti Veliki Teden in Velika noč ali cerkvena opravila tega sv. časa v latinskem in slovenskem jeziku“ — sestavil Andrej Marušič, učitelj verstva na c. k. gimnaziji v Gorici.

Tako se imenuje lani izdana knjiga, katero smo v svojo veliko radost in zadovoljnost pregledali, ter si štejejo v dolžnost, Slovence s to izvrstno in silno potrebno knjigo seznaniti. V njej najdeš vse, kar se Veliki teden v cerkvi moli, prepeva in opravlja, v latinskem-cerkvenem in v lepem, pravilnem in gladkem slovenskem jeziku na drugi plati poleg latinskih besed. — G. pisatelj je s to knjigo ustregel vsem: duhovnikom, učiteljem ali organistom, ki duhovnikom pomagajo pri cerkvenih opravilih, in posebno še katoliškim Slovencem!

Knjiga ima 407 strani. Dobiva se (glej naznanilo v denešnji številki „Gosp.“ na poslednji strani) pri tiskarju in založniku, Edv. Seitz-u v Gorici in pri bukvarjih.

Novoga papeža bi rad Bismark imel, ki bi v Rimu tako plesal, kakor bi on v Berlinu godil. Toda vsi nemški škofi, razun 2 zaprtih, so zdaj razglasili lepo pismo, kder jasno in glasno izpovedajo, da kakor se Bismarkovim cerkvenim zapovedim ne klanjajo, tudi za njegovega papeža marali ne bodo. Rajši hočejo vse pretrpeti. Sv. Očeta Pija IX. je to neizrečeno razveselilo in so pohvalili srčne nemške škofe. Ob enem so tudi rekli, da so pruske, Cerkvi in sv. veri nasprotne postave neveljavne. Vse duhovnike pa, ki se — sicer le v malem številu — Bismarku klanjajo, izobčili in pahnoli iz sredine vernikov. Odločne besede Pija IX. so vse Pruse in Prusake, fraj-

maurerje in liberalce jako razsrdile, ali vsako verno kat. srce neizmerno razveselile.

Umetalno društvo gračke škofije ima 9. t. m. v Gradcu v prostorih Harmonije javno sejo, h kateri se vabijo vsi prijatelji cerkvene umetnosti, oprav in kine. Ob enem bo pri oo. Minoritih bogata razstava cerkvenih umetalnih predmetov.

Novoga svetnika dobi Avstrija. Te dni začela se je dotična preiskava pri sv. Očetu v Rimu zastran častitega službenika božjega o. Hofbauera. Umril je l. 1820, kot mnogo zaslužni Liguorijan. Njegovo telo počiva pod krasnim spomenikom v cerkvi: Maria Stiegen na Dunaji.

Frajmaurerji švicarski so v mestu Bern tamnošnim Katoličanom po sili vzeli krasno novo cerkvo, ki je koštala svojih 125.000 fl. in bila pozidana s samimi milošnami iz vseh krajev Evrope. Cerkvo so izročili odpadnjem in izobčenim mešnikom, ki udirajo v cerkvene službe kakor tatovi in tolovaji. Verni Katoličani pa morajo svojo službo božjo v neki prosti hiši obhajati.

Dorfbothe, sv. veri sovražen list, ki se tudi med Slovenci potepa, se norčuje nad vstajenjem mesa. Pravi, „da sodni dan ne bode dovolj prostora, ker je toliko ljudi pomrlo, da bi lahko ves prostor med zemljo in solncem zaslonili“. O prazen strah, abotna nevedenost, ki ne vé ali neče vedeti, da bodemo vstali s spremenjenimi telesi. Sv. Paul uči: „seja se v strohljivosti, vstaja se v nestrohljivosti; seja se živaljsko telo, vstaja duhovno telo“. Tudi ne bodemo vstali za to zemljo, ampak za nebesa ali pekel. Zlasti pravični bodo podobni Jezusu. Ta pa je po svojem vstajenju med apostole stopil skozi zaprte dveri. Ni se nam tedaj sodni dan bati za prostor! Marveč skrbimo, da se bodemo med pravičnimi svetili kot zvezde v kraljestvu božjem!

Gospodarske stvari.

Kako se travniki popravljajo z gnojenjem?

Sploh bi ljudje radi vsako leto na svojih travnikih ali senokošah po 2krat kosili. Radi bi imeli veliko sena, obilo otave in na jesen dobro pašo. Ali da bi kdo pri nas za zboljšanje travnikov kaj zdatnega storil, to pač redko vidimo in še bolj malokedaj beremo. Morebiti mislijo, da travnik živi le od zraka in vode. To pa ni izključljivo resnično. Travnne rastline dobivajo velik del svoje hrane iz — zemlje. Ali zemlja na travniku čez nekoliko let ravno tako onemore in oslabi, kakor na njivi, ki se nikoli ne podvaža in ne popravlja. Dobra trava zgine, slaba se zaplodi. Treba je — travnik popravljati. To

pa se godi na mnogovrstni način. Dnes govorimo le o gnojenju travnikov. Sicer vrednik „Slov. Gosp.“ dobre vé, da vsi nasveti, ki se tukaj berejo, niso za vse njegove bralce. Vender on je prepričan, da njim vender škodovalo ne bode, ako kratko pozvedó, kako umni gospodarji sploh travnike zboljšujejo. Izvoli si lahko potem vsak, kar za njega gledé njegovega travnika, priložnosti in mošnje najbolj sodi.

Travniki sploh se pa gnojijo: 1. s kompostom*), ki, bodi vrste in sestave ktere koli, travnikom jako ustreza. V jeseni meseca oktobra ali novembra, se ob suhem vremenu navozi subega komposta. Treba ga je potem lepo raztrositi po celem travniku blizo $\frac{1}{2}$ —1 palec debelo. Raztrošen kompost se potem s precej težkim valjarjem ali valjekom vtači. Tako gnojenje ponavljajo umni gospodarji vsako četrto leto. Ali vsled tega tudi, velikokrat več sena in otave nakosijo v enem letu, kakor v nemarni posestniki v treh. 2. Z gnojnicó. Kdor ima zadosti gnojnice, naj ne zanemarja, da jo izvaža na travnik, kedar je s trdim snegom pokrit. V ta namen se gnojnice nalije v kak star sod ali čeber. Temu se pritekne gibčna škropilnica, ki ima precej velike luknice. Škropilnice je treba. Kajti drugače ni mogoče, da bi se z gnojnicó enakomerno škropilo. 3. S pepelom. Ta je zelo izyrtsten gnoj, posebno za mokrotne, vlažne in močvirne travnike, na katerih le slabo, kislo seno raste. Pepel izpodriva mah, vzbuja in oživlja boljše travine sorte — posebno pak mnogo lepe bele detelje. Rano v spomladi, preden trava zazeleni, se travnik z brano prevleče in razpraska. Potem se pa ob mirnem vremenu trosi pepel, kakor da bi ga sejal. Na 1 oral je treba 3 cente pepela. 4. S koščeno moko. Ta gnoj je, se vé da neprecenljive vrednosti. On donaša rastlinam potrebnih apnenskih in fosforovih delcev. Ne bodi pa, častiti bralec, hitro nevoljen, če bravši o apnu in fosforu godrnjaš: tega ne razumim. O svojem času ti bodemo tudi to razložili. Za zdaj le rečemo, da so to le imena tvarin, ki so rastlinam neizmerno potrebne. Pri gnojenju s koščeno moko se ravna, kakor pri gnojenju s pepelom. Treba ga je tudi 3 cente na oral. Prav dober kup koščene moke se dobiva po vseh železniških poštah ali postajah pri: „g. Müller & Comp. Linz a. d. Donau.“ Kdor hoče o tej reči poprej kaj več izvedeti, se zamore obrniti do vredništva „Slov. Gospodarja“. 5. Z ogljenčevokislím kali-jem (Kohlensaures Kali). Ta gnojina pobjljša hitro in dobro mokrotne, močvirne, dobro prstene, vendar zavolj kislega sena slabe travnike. Nagloma prežene ves mah in druge slabe trave ter vzbudi dobre rastlinke. V spomladi se travnik z brano povlači in potem po njem naseja ogljenčevega, kislega kalija. Na 1 oral se potrebuje 4 mecne. Mecen, blizo 1 cent

*) Vse v denešnjem sestavku omenjene gnojne vrste bodemo prilično pojasnili. Vred.

težek, velja, pri: Wenik & Pick I. Bezirk, Seilerstätte Nr. 28. na Dunaji: 1 fl. 30. kr. Po tej adresi se ga dobi na vsako železniško postajo, kolikor kdo hoče. 6. S fosforovim-kislím apnom. Ta gnoj pomaga oslabeлим travnikom še hitreje in bolj zdatno, kakor koščena moka. Obadvoji gnoj pomnoži pridelek na travniku za dobro polovicó in kar je posebno imetno, obadvoji pobjljša seno in otavo. Na 1 oral se potrebuje 2 centa. Cent pa velja blizo 3 fl., kar je mnogim gospodarjem še predrago. 7. Z laporjem apnenskim. Lapor spoh daje najrodovitnišo zemljo. Dobro ga je tedaj navazati na močvirne, kisle travnike. To pa se najbolje stori v jeseni. Travník se z brano povlači in potem vrh njega raztrosi na prah zdrobljenega apnega laporja blizo $\frac{1}{2}$ palec debelo. Potem se s težkim valjcem potlači. 8. S krompirjevo zeljo. Skušnje učijo, da krompirjeva zel travnike jako dobro gnoji. Preden začnejo krompir izkapatí, se požanje krompirjeva zel in gosto po travniku raztrosi. Ako je le kaj prilike, se pred prvím snegom obrne. V spomladi se pa čedno pograblja in porabi za steljo. 9. Z govnom ali ovčnjekom. V ta namen se napravijo pleteni ograjeniki — tamare, kamor se črez noč vžene ovac, kolikor se da. Drugi den itd. se ograjeniki prestavijo, dokler ni ves travnik pognojen. Ta način se vé, se da le ondi porabiti, kder ovce redijo. Travník potem daja 3 leta veliko sena in otave. 10. Z navadnim domačím gnojem. Vendar tukaj se mora svinjskemu dati prednost. Pozno v jeseni ali po zimi se ga navozi na travnik in lepo enomerno raztrosi. Dež in sneg ga potem izpereta in zemlji in rastlinam ugodnih delcev priredita. V spomladi, preden travnik zeleneti začne, se ostaline pograbljajo in za steljo porabijo.

Nekoliko skušenj starega sadjerejca.

II.

Jabeličnih sort je mnogo pri nas. Vendar najbolj se mi dopadejo mošanceljni. Radi in hitro rastejo. Rodijo mnogo in lepega sadu, katerega najbolj lahko prodaš. Zato svetujem mošanceljne saditi, posebno po severnih stranch, kder najboljše storijo. Izmed moštnic pa priporočujemo štajerske, labodske in slovenske moštnice. Tudi prosenka se hvali.

Slednjič gre sadjerejce še dveh napak pri zasajanju sadunosnih dreves opomniti, ki se pozneje ne dajo popraviti in trud in denar v zgubo nesó. Prva napaka je preslabo zasajanje sadnih dreves. Navadno so ljudje že zadovoljni, če se za sajenke 1' ali 2' globoke jame skopljejo, brez vsega gnojiva in dobre prsti. Drevesce se potem v tako ljuknjo vtakne, nekoliko zagrebe in h količu priveže. Tako vsajeno drevesce slabo raste, kakor iz kakega zida ali pečine. Pozneje v rasti celo preneha, rano staro postane

in slednjič se usuši. Taki mrličji se morajo potem z novinci nadomestiti in s tem je čas in denar zgubljen. Toraj se morajo jame najmanj 3' široke in 2' globoke izkopati, z gnojivom in dobro prstjo nasuti in sicer toliko bolj in več, kolikor slabejša je zemlja. Drugače je boljše vse zasajevanje sadnih dreves popolnoma opustiti.

Druga napaka pri sadjereji je pomanjkanje vse daljne potrežbe vsajenim drevescem. Slabo vsajenemu in slabo h količu privezanemu drevescu dostikrat veter, sem in tje majé ga, koreninice vzrahlja, da začne iz korenin poganjati. Vetru, živini in pošadi n. p. zajcem, kokošim itd. prepuščeno drevesce se le predostikrat poškodni in kmalu pogine. Sadna drevesa so kakor deca in potrebujejo kakor ta potrežbe in varstva. Ta druga napaka je še hujša od prve in vsled nje več drevesc pogine, nego vsled slabe saditve. Večkrat se drevesa bolje zasajajo, kakor se potem zasajenim streže. Toraj pri zasajanju in potrežbi drevesc vso skopost na stran! Pa tudi bolehnim drevesom nobene prizanašbe! Vun ž njimi in zdrava na njihovo mesto! Tu velja: „Zamujeno je zgubljeno“.

Gospodarska dela meseca marca.

V hiši in dvoru. Mešanica (kompost) naj se dela. zrnje premeče in semenje očisti.

V kleti. Vino se mora pretočiti in sicer prej nego začne v drugo vreti.

V hlevu. O solčnih dnevih se morajo hlevi prevetriti in dobro izsnažiti; živalim, ktere se misijo, se mora dajati boljša krma; ovce se na suhih senožetih že lahko pasejo; praseta za pleme se ostavljajo, kokoši in gosi pa nastavljajo.

Na vrtu za zelenjavo. Grede se morajo napraviti. Čebulj, korenje, rona, pesa, špinača, petersilja, mak, janež, kumina in prokole se morajo sejati, jagode in česen presaditi, korenje in pesa za seme odločena posaditi in špargelrove grede izčistiti.

V sadovnjaku. Cepljenje se nadaljuje, nove drevesnice se narejajo in drevesa, ki še niso očiščena, naj se očistijo. Skoz zimo zavita žlahtna drevesa se odvijajo in obrežejo, breskve in marelice ob zidih in plankah naj se po noči še odevajo. Okoli dreves se zemlja okoplje in jamice pustijo. Seme dreyesno se seje in drevesa presajajo.

V vinogradu. Če je zemlja že zadosti suha se morajo trte, ki so bili čez zimo pokrite, odkriti, privezati, obrezati, okopati in pognojiti. Od močnih trt se delajo grobanice ali vlačence in ž njimi prazna mesta zasajajo.

V hmelniku. Gnoj se navaža in nove grede napravljajo.

Na polju in senokošah. Poljsko delo se začne. Deteljišča se trebijo in povlačijo, pšenica se tudi povlači, žitne ali ržene njive posebno pešnate se povlačijo. Oves, jara pšenica, rž, grahorica, veliko korenje, mak, jareš, kumina itd. se seje. V toplih krajih se že tudi ječmen in pesa seje. Travniki in senokoše se potrebijo, na nje se vodo spusti, krtine in mravljišča se razgrebejo, po golih mestih pa travino seme poseje.

Pri ribniku. V ribnike se spuščajo mladi karpji.

Pri ulnjaku. Bučele začnejo izletavati. Panji se morajo ob toplem vremenu pregledati in osnažiti; kteri nimajo zadosti medu, ga morejo položenega dobiti.

Log. Mesta, na kterih je bilo drevje posekano se morajo izsnažiti in za novo sejatev pripraviti. Hrasti, bukke in jaseni se zasajajo ali zasejajo.

Lov. Divje race, petelini in kljunjači se streljajo in s tem je konec malega lova.

Vinsko olje (Weinöl) kaj je to? Vinsko olje je tista tekočina, po kateri zdaj vinski ponarejalci ali čorbarji iz vode delajo vino, ki ga ne pozna kateribodi od pravega vina. Funt takega olja velja zdaj 220 fl. Največ se ga pridela na Ogrskem. Kako? No: vzeme se 1 cent močnih vinskih droži. Primeša se njim 1½ vedra vode, ki se je poprej s ½ funtom žveplove kisline (Schwefelsäure) ukisila. Vse to se vlije v čeber ali sod, ki je znotraj s svincem dobro povlečen. Sod ima na dnu luknjo, skozi katero je potegnena cev močnega kotla, pod katerim se zakuri. Skozi cev mora vleči močen sopar, da v 5 urah droži prekuha in destilirira. Na gornjem dnu ima sod drugo luknjo in cev, ki se vije na vzdol skozi kad, ki je polna mrzle vode. Črez nekoliko časa začne na cev kapljati vodenega alkohola ali vinskega cveta. Nad tem cvetom plava neka črna tekočina. Ta se varčno pobere in prežge in zdaj kaplja na cev svetla tekočina, bela kot studena voda — vinsko olje.

Zajčje, lesičje, ovčje, dihorjeve itd. kože se dajo ohraniti tako: kupi se v štacuni nekoliko mednega vitrijola (Kupfer-Vitriol) in dvakrat toliko galuna (Alaun). Oboje mora biti zdrobljeno in zmleto in pomešano. Take zmesi se znotranjemu delu kože trdno vriblje pa je djano.

Čudovit pomoček zoper protin so mravlje. Mora se njih v steklenico ali glaž nabrati. Dobro zateknjena steklenica se zavije v krušno testo in ž njim vred v peč dene. Z dobljeno mravljinško mažo se protinasti udi mažejo. Ali mazati se sme le s kakim peresom ali z roko, ki je v rokovico ovita. Kdor tega ne stori, dobi protin.

Sejmovi meseca marca na slov. Štajerskem: 10. marca v Kostrivnici, v Spodnji Polskavi, pri št. Jurju pod Tabrom, pri sv. Jakopu na Dolih. Potem 12. marca pri št. Jurju pod Rifnikom; 16. marca v Svičini, v Podčetrtku in v Cmureku. Na dalje 18. marca pri Novi štifti. Potem 20. marca pri sv. Barbari in pri sv. Barbari v Halozah; 21. marca v Rogatcu; 26. marca na Teharjih in 27. marca v Slov. Bistrici. Naposled 4. in 6. soboto v postu v Slov. Gradcu; sredpostno sredo v Vitantji in v Celji; cvetni pondeljek v Marenbergu; cvetni petek v Arnoži, v Brašlovčah, v Lembergu in v Ormužu; veliki pondeljek v Selnici nad Mariborum; veliki torek v Šoštanji, v Podčetrtku, v Ljutomeru, na Vranskem, pri sv. Barbari in pri sv. Duhu v Ločah; veliki četrtek v Konjicah, v Rajhenbergu, v Jarenini, na Laškem in pri sv. Florijanu.

Dopisi.

Od sv. Jurja na Ščavnici. Obletnice druge kat. polit. društva se je više 800 rodoljubov, poštenih korenjakov lepega Jurjevškega kraja udeležilo. Odlikoval se je pa ta zbor pred drugimi ne samo po številu udeležnikov, ampak tudi po izvrstnem govoru g. J. G. iz Radgone. Po kratkem nagovoru predsednikovem, je g. J. G. poprijel besedo, ter o imenitnosti kmečkega stanu in o njegovem propadu v sedanjem času tehtne resnice povedal. Navedel je kot uzroke njegovega žalostnega propada: prosto deljenje zemljišč, svobodno terjanje pre velikih obresti, menjice, (Wechsel) svobodno ženitev, slabo rabo poslovskega reda; nesrečen liberalizem, gizdost v obleki, nesrečno pijančevanje, nered v izreji ali slabo izrejo otrok, nezaupnost in nevero.

Govor je bil z živahnim „živijo“ in z velikim veseljem sprejet. Hvala lepa g. govorniku!

Po volitvi novega odbora — stari je bil po večjem zopet potrjen — je zadonela vesela slava sv. Očetu, milostljivemu škofu, presvitemu cesarju, slovenski domovini in vrlemu poslancu vedno zvestemu, junaškemu zagovorniku Hermanu. Ob koncu se je izrekla prisrčna zahvala preč. g. J. Ulagi, bivšemu vredniku Sl. G. Slava mu, naj ga spremlja božji blagoslov in hvaležna ljubezen Slovencev! Živijo! Prihodnji zbor bode čez dva meseca. —

Zastran nesrečne Šostarce smo zvedeli, da je navadno vsaki petek peljala voz zrnja v Maribor na sejem, ter se s svojim sinom v soboto po noči domu pripeljala.

Okolj polnoči v soboto 12. t. m. se pelje s svojim sinom, še vesela mimo sv. Jurja proti domačiji in stopi pod bregom iz voza, da bi pešice dva strelaja daleč šla in bila doma. Ko nektare stopinje po peški poti stori, jo nekdo vdari z drogom po glavi, da je prišla ob zavest, se zgrndila na zemljo in precej krvi prelila. Kaj se je dalje zgodilo, se ne ve. Okolj $\frac{1}{2}$ / $\frac{3}{3}$ v nedeljo jutro jo najde njeni sin poleg peške poti blizo hrama na pol mrtvo v krvi z razbito glavo ležati. Hitro jo zanesejo v hišo, pošljejo po duhovnika, kateri jo v sveto olje položi. Večer je umrla. Bila je obče spoštovana ženka. Kdo je zločinstvo storil, se še ne ve. Sin je zaprt.

Iz Babinec pri Ljutomeru (zimina — brod — kuga.) Na murskem polju je že sneg skopnel in strašno slabo se kažejo žitna setva. Vrh tega še hud sever brije in še to, kar je pod snegom ostalo, dan za dnevom pokončava. Posebno tisto žito, ki je pozno bilo posejano, kaže malo kde kako zdravo kal. Kaj bo za Božjo voljo iz tega? Kako hudi časi so nam prišli! Lani nam ja setva zima vzela, letos pa zopet. Bog nas tepe!

Črez Muro pri Moti delajo brod. Do zdaj je bila ladjica za vožnjo sem in tje. Broda je

ondi jako potrebno bilo. Kajti mnogo ljudi in vozov se ga bode posluževalo. Poprej se je moralo hoditi in voziti nad Raškermki brod, kar je za Ljutomer jako neprilčno bilo.

Hrvatska ogrsko-medžimurska meja zdaj ni več zavarovana. Vojaki so odšli 17. t. m. Na kvaterni torek je bil že živinsk sejem v Ljutomeru. Živinska kuga je preminola.

Iz Vojnika (svarilo) okoli Celja, Vojnika, Novcerkve, Frankolovega se potika že dolgo nek še mlad rokodelec, ki ljudi, posebno po ošterijaše guli ino goljufava. Silno sladko govori, da se more verjeti. Ali vsaka beseda je laž. Pravi da bo že kaj naredil; ali pa da bo pšenice prinesel. Kdor mu verjame ino mu žakel, ali še kaj denarjev da, ta pride ob vse. Varujte se ga! posebno oštarijaši.

Iz Ljutomera, (tepež). V Žarovincih, pri oštarijašu Kosiju so se na kvaterni torek nekateri dečki tako daleč sprli, da so se začeli tepsti. Ficko do zdaj sploh priden sin dobi po glavi, da je še tisti teden bil pokopan. Drugega so pa hudo ranili. Omenimo še, da so pred nekimi leti v istem kraju, nekega pridnega dečka v mlako vrgli, da je celo obnored.

Iz Maribora (novi sodnijski uradniki — gospod hujši, kakor njegov pes). Pri tukajšni sodniji sta se nastavila 2 nova uradnika, ki ne razumita nič slovenski. Godijo se pre že neredi. Čemur se ni čuditi. Vsaj edina beseda, krivo prestavljena ali tolmačena časih odloči, ali pridem do svoje pravice ali ne! Zato nikder ni tako silno potrebno, da uradnik jezik tistih popolnem pozna, s katerimi ima opraviti, kakor ravno pri sodniji. Kedar vse natančno poizvemo, bodemo poročali, da naši bralci sami presodijo, kako se tukaj godi §. 19. utemeljnih postav, ki pravi: vsi narodi v državi so enakopravni . . . — 3. marca so šli frančiškan č. o. Gelazij skozi gračko predmestje s sv. Rešnim Telesom v srenjo Leitersberg na spoved. Ko pridejo iz drevoreda prilomasti precej velik črn pes za njimi, ter besno v njih zamrči. Zdaj zažvižgne gospod, ki je nekoliko zaostal, in pes popusti duhovnika. Vendar kmalu zopet prileti in preme mešnika za belo srajco. Gospod zopet zažvižgne in pozove psa nazaj. Ali kmalu ga zopet in sicer trikrat, preden se je blizo kolodvora prišlo, naščuje na mešnika. Zdaj se je moral duhoven z dežnikom braniti zoper besno zver. Toda v tej priči je prišlo precej prostih, kmetskih, tedaj vernih ljudi, ki so se bili s koroškim vlakom pripeljali, duhovnemu gospodu na pomoč. Pasji gospod pa je grdo se krohotaže in smeje s svojim pesom na stran potegnul. Še ni dolgo, kar so tukajšni policaji dobili premije, ker so marljivo konje, teleta itd. trpinčenja branili (Thierschutzverein), toda nobenega ni bilo po celi dolgi grački cesti videti, ki bi duhovna na poti k bolenikom varoval zverinskega napada in prejel frajmaurerskega gospoda, ki je iz sovraštva do

službenikov božjih hujši, kakor njegov pes. Kajti tako neusmileno sovraštvo do duhovne obleke kažejo le gospodje, ki so se v frajmaurerskih temotnih shodih tistega navlekli.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sosedni naši štajerski Nemci na kmetih so zgubili v deželnem zboru vrlega zastopnika. Blagodušni g. grof Platz je poslanstvo odložil, katero so mu volilci kmetskega radgonskega okraja večkrat bili izročili. Naslednika v poslanstvu so mu vrli konservativni tamošnji možje že odbrali. Pri volitvah bodo gotovo zmagali. Ofenheimova pravda je končana. Dunajski porotniki so ga spoznali nekriivega. Stroški pravde znašajo 50.000 gld., katere država plača in Ofenheimovih, v kratkih letih nabranih 5 milijonov druga ni — kakor pošten dobiček. Ljudje se temu čudijo in marsikdo z glavo maja. Sicer pa ima in utegne še imeti pravda hude nasledke za naše liberalce in njihovo ministerstvo. Baron Hein, predsednik višje deželne sodnije je v preiskavo djan in bode menda odstavljen, ker se je v Ofenheimovo pravdo vtikal in na zbolelega barona Wittmana nekako pritiskal. Najhujša pa se godi ministru Banhansu — tistemu, ki je na Kranjskem volitve za trgovinske zbornice potrdil in vse pritožbe pod klop pognal. — Človeka so tako namazali, da se je moral bolen napraviti, za 2 meseca t. j. za vselej ministerskemu stolu slovo dati. Madžarski listi celo trdijo, da bo moralo odstopiti vse ministerstvo, da bode državni zbor razpuščen in da bodemo imeli na jesen nove volitve. No, tudi prav, bodemo vsaj nekaj spremembe dobili! Hujše, kakor je zdaj nam skoro itak nemore postati.

Slovenski dijaki na Dunaji so, spoznavši, da nekdanji čislani narodnjak dr. Razlag po krivih potih hodi, zbrisali njegovo ime iz svojega društva: Slovenija, čegar časten ud je bil. Prav se mu je zgodilo! Vsaj hodi po dr. Kluna — potih!

Ogrska dežela ima zdaj nove ministre. Predsednik je grof Wenkheim. Znotranje zadeve prevzame glasoviti vodja levičarjev in nasprotnik Deakovcev: Tisza. Vendar novi ministri se nikomur prav ne dopadejo. Mnogi trdijo, da svojih dolžnosti dobro opravljati nikakor niso dovolj zmožni in sposobni. Prijatelji novega ministerstva pa hočejo napraviti novo politično stranko, katero hočejo krstiti: liberalna stranka. Bo pa težko kaj pomagalo, če ne še to razdreti, kar še pri Madžarih po koncu stoji. Tako vsaj dela liberalna stranka — drugod. Govori se, da bo madžarski državni zbor razpuščen in nove volitve razpisane.

V Hrvatskem se zdaj posvetujejo, na kaj bi obrnoli denarje, ktere dobijo iz posekanja pokrajinskih gozdov. Veliko milijonov so spečali. Da bi ga le v prid dežele obrnoli!

Vnanje države. Nemški cesar misli do jeseni Bismarku dati odpust, da si svoje zdravje nekoliko popravi. Nekateri pa mislijo, da je vse le izmišljeno in da Bismark zopet nekaj kuje in snuje, kar bo ljudem zopet prav nemilo pokazalo, da še živi. Je tudi mogoče. Ob enem je začel tudi svetne ljudi katoliške zavolj vere preganjati. Namerjava neki od vsakega katoliškega uradnika terjati, da se papežu odpove in razločno izreče zoper papeževo obsodbo pruskih cerkvenih postav. To utegne ljudi jako iznemiriti!

Francoska dežela je zdaj republika, tretjo ali četrtokrat še ne celo v 100 letih. Ali se bo ohranila ali pa novemu cesarstvu umakniti morala, kdo vé? Znano pa je, da ima sin Napoleona III., ki se imenuje Napoleon IV., in ki je zdaj 18 let star ter na Angleškem prebiva, jako veliko mogočnih in gibčnih prijateljev na Francoskem. Privrženci pravega kralja Henrika V. iz staroslavne burbonske rodbine prerokujejo Franciji velike nesreče in razprtije, ker so svojega pravega poglavarja zavrgli. Bi utegnoli prav imeti. Kajti republikanci se bodo gotovo na dvoje razklali: na mirne in konservativne republikance in pa na rudečkarje, kakoršni so pred 4 leti Pariz užgali.

Španjski kraljič Alfonzo se je neki že naveličal kraljevanja. Rad bi šel k materi Izabeli v Pariz nazaj. Pravi, da so ga sleparili in mu stvari na Španjskem drugače popisovali, kakor njih je našel. Med tem pa pravi kralj Karl VII. vedno napreduje. Od vseh strani mu dohajajo pomoči. Ravno zdaj je začel veliko mesto Bilbao zopet oblegati in ne dvomiti, da se ga bo polastil. —

Laško ministerstvo začenja oklopne ladije prodajati. Ima popolnem prav. Laško vse brodovje je za nič, od kar ga je naš slavní Tegethof l. 1866 pri Višu tako grozno pobil.

Srbska skupščina v Belgradu namerjava pravoslavni duhovščini in menihom pobrati vse premoženje. Liberalcem se kaj takega jako dopada. —

Kitajci v Aziji imajo cesarstvo, ki šteje okoli 300 milijonov prebivalcev, skoro samih malikovalcev. Lani njim je cesar umerl. Zdaj so dobili novega cesarja, ki je še komaj 3 leta star.

Za poduk in kratek čas.

Iz Ptuja v Zagreb, jeseni 1874.

(Potne črtice.)

(Konec.)

Vsi učni zavodi, vse civilne in vojaške urednice, kterih je v Zagrebu obilno, nadškofova, banova rezidencija, saborska hiša, gledišče itd., vse to je v gornjem mestu. Tu tedaj stanuje veči del boljarstvo. V spodnjem mestu pa je trgovina in obrtnija. Tukaj prebiva meščanstvo. — Zgo-

rej je vse boljše tiho in mirno, spodej pa živo in gibčno, kakor se to vzajema s poklicem in pečanjem prebivalstva. Najmenitnejši kraj spodnjega mesta je obširen Jelačičev trg, že zavolj spomenika slavnega bana grofa Jelačiča. Ta spomenik zanimiva gotovo najbolj vsakega pravega domoljuba prisedelega v Zagreb. Videvšemu Jelačiča v krasni vojaški obleki iz bronca vlitega na bistem šarcu sedečega, kako s zakrivljeno sabljo kaže naprej, se ti dozdeva, da gledaš živega hrvaškega bana od leta 1848, ko je naši državi protilo toliko ljutih sovražnikov; dozdeva se ti, da slišiš glas: Hajd junaci naprej! hajd nad sovražnika mile nam domovine! Tukaj mi je tako živo, kakor še nikdar stopilo v spomin: kako hlastno smo šteli l. 1848. na Gračkem vseučilišču bivši Slovenci govore, s katerimi je Jelačič ban navduševal za boj svoje Hrvate. Novine, v katerih se ničesar bralo ni od Jelačiča bana, zakadili smo v kot. Kolike sladke nade so nas navdajale! Koliko zlatih gradov smo si v svoji vzburjeni domišljiji stavili! Neskušena mladost je mislila: ker je po dolgi britki vojski sovražnik bil premagan, na Laškem, — Ogrskem, — Dunaji, — pridejo za Slovane gotovo boljši časi! — Vsaj so skoro Slovani sami tistokrat Avstrijo gotovega pogina rešili. Skoro sami so se proti tujim in domačim sovražnikom vojskovali. In ban Jelačič bil je tistokrat na jugu duša vsega domoljubnega delovanja. Nekterikrat ga je madžarsko ministerstvo od banovanja odstavilo. Vzelo mu je vse časti in službe; Jelačič pa je potoval v Innsbruck, kder je tistokrat mej zvestimi Tirolci mili cesar Ferdinand I. prebival, ker je Dunaj zavolj punta mogel zapustiti. Razjasnil je tam cesarju vse madžarske homatije. Tako bil je zopet potrjen. V skrajnem času je Jelačič po ogromnem trudu vse spravil na noge, kar je orožje nositi zamoglo. V Mariborski in Ptujski okolici še se gotovo spominjajo unih 18.000 vojakov, ktere je v pozni jeseni l. 1848 peljal general Teodorovič domu. Ko je namreč prišel maršal Windišgrac iz Česke pred Dunaj Jelačiču na pomoč, in se je tako močen jez postavil Dunajskim in Madžarskim upornikom, ban unih sivih starcev in golobradih mladeničev zdaj ni več potreboval. Zato jih je tedaj poslal domu, in za daljo vojsko si pridržal le krepke junake. Po vseh teh končanih vojskah bilo je v vojaški granici baje — 40.000 vdov; očivestni dokaz, koliko slovanske krvi se je tisto leto za Avstrijo prelilo. Ko se je po poznej državna politika tako nesrečno zasuknila, da so Slovani bili pozabljeni, je slavnega bana to tako bolelo, da je, kakor se méni, od žalosti l. 1859 prerano smrt storil. Narod mu je postavil velikansk in krasen spomenik v Zagrebu — lepšega pa še nosi v svojem srcu. —

Na Jelačičevem trgu so zaporedoma lepe karne, kder se po obedu in večerko shaja mnogo odličnih gostov. Tukaj sva našla več vrlih Slo-

vencev, med njimi stare znance: Dr. K. Dr. V. K., in druge. Tudi v Zagrebu so Slovenci razdvojeni v 2 stranki, v mlade in stare. Ali take zagrizenosti ni bilo videti, kakor se je takrat še pri nas kazala. Naši vrli rojaki tamo, — več jih častne mesta zaseda, — so sedaj v glavnih točkah naših pol. težinj že gotovo edini; — Ali je še pri nas, kdo tako oslepljen, da ne sprevidi, da je naša nesloga naša poguba?

Zunaj mesta ima Zagreb dvoje zalih sprehajališč: Maksimir in Tuškanec. V pol uri si tam. Maksimir je lastina nadbiškopa. To je velikansk log s travniki zmes in mnogimi sem tje zavitimih poti. Tu si lahko poišeš kraj v šumi alj na trati, v senci alj na solncu, kakor ti je ljubo. Tudi v ladji se lahko voziš po precej velikem ribniku, ako te mika. Vhod varuje sveti Juri, predstavljen na konju, kako velikanskega zmaja ubija. — Tuškanec je na vzvišeni panogi Zagrebaškega pogorja. Tu imajo bogati mestjani svoje prijazne pristave z malimi vinogradi in mnogimi brajdami; kraj je jako ljubeznjiv in mil!

Dragi bralec vodil sem te po ovinkih v Zagreb. Razkazoval sem ti to in uno. Ako sem te le nekoliko podučil v naših razmerah in še kratkočasil, sem svoj namen popolnoma dosegil.

Domov iz Zagreba sva se peljala po južni železnici. Tukaj je šlo urno naprej. Na ti črti ste na Hrvaškem samo 2 postaji; Podsused in Zaprešice. Potem prekoračiš Sotlo, ktera na vshodu mejaši Štajersko in Hrvaško. Od ondot se pride kmalu na Brežko polje in se pelja do Zidanega mosta na levem bregu med Štajerskim in Kranjskim pogorjem, včasih tik bistre Save. En den še je bil na tem potovanju namenjen blagemu prijatelju. V prijazni družbi je tudi ta dan prehitro minol. Zidani most, — Celje, — Pragersko imava hitro za seboj, in stari Ptuj naju ob 8 uri večer sprejme v svoje zidovje.

Jak. Meško *)

Vzglede šolskega svetovalca blizo Maribora. Človek je rodom Nemeec, prodajalec žveplenk, niti i „biksa“. Kot šolsk odbornik prišel je v šolo slovenskih otrok zmerjat rekoč:

„Ktera šolari drugimal tako grda šla domo, mo ja prišla herein, no šla gemeindediener gor holati no pa mu rit dati nah pa v černa ljukna šperati, merkajte to“. Zaprl je enega dečka za dve uri, drugega pa za eno uro. Mesto žalosti in straha, bilo je veliko smeha.

Razne stvari.

(Javna zahvala.) Nemogoče mi je od vseh znancev in prijateljev osebno se posloviti: storim tedaj to po javni poti. Zahvalujem za prijaznost in ljubezen.

M. Šinko, bivši profesor nrave.

(Učiteljsko pripravništvo v Mariboru) šteje 59 rednih slušateljev in 46 učencev. Izmed priprav-

*) Lepa hvala za mični potopis! Bog plati! Vred,

nikov njih je dobilo 17 državne štipendije po 50, 100, 150 in 200 fl. na leto. Večina je siromašna in dobivlja 3300 fl. državne podpore; 2500 fl. iz deželnih štipendij in 2020 fl. iz okrajne kase.

(*Mariborska čitalnica*) ima 7. t. m., v nedeljo, ob 3 popoldne zbor. Dnevni red bo: volitev novega odbora — odbornikov za Slomšekov spomenik — razni predlogi. Vsi udje so nujno povabljeni. Predsednik.

(*V zavodu za gluhoneme revčke*) v Gradcu je izpraznjenih več štipendij za šolsko leto 1875/76. Sprejemajo se le otroci od 6—12 leta, ki so sicer zdravi in za poduk sposobni. Prošnje se vlagajo do 15. aprila t. l. pri ravnateljstvu.

(*Učiteljske službe*) so razpisane v Št. Ilu pri Velenji s 550 fl.; pri sv. Trojici s 600 fl., v Ribnici s 600 fl., v Cezanjevih s 550 fl. plače. Za provizorje pri sv. Urbanu zunaj Ptuja, sv. Marjeti in v Cirkovicah je odmerjenih 550 fl. Podučiteljska služba v Ljutomeru je razpisana s 560 fl. letne plače.

(*Lončarski delavec A. Sili iz Zreč*) je v Stenica pri Celju utonil. Bržej ko ne je bil vinen v vodo padel.

(*Na Laškem pri Celju*) stavijo večjo kajho. Stroški bodo znašali 780 fl.

(*Ogenj je v Slov. Bistrici* 21. p. m. posestnici Lizi Wadlau pokončal 200 centov slame in sena. Zavarovanih bilo je 300 fl.

(*Za družbo duhovnikov*) so nadalje vplačali č. g. Prešern 11 fl., — Graber 11 fl., — Krauer 11 fl., — Hrg 11 fl.

(*Spremembe v lavant. škofiji*). Č. g. Zupanc Gašper je imenovan za župnika v š. Petru v medvedovem selu, — in č. g. Fišer Anton za namestnika v Šmarjeti na Pesnici. — Umrli je č. g. Franc Dreisiebner župnik v Šmarjeti na Pesnici v 74. letu svoje starosti.

Oklic

prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v Ljubljani do p. n. delničarjev banke „Slovenije“!

Po naznanilu 4. januarja 1875, se je bil za tiste delničarje, kateri so prvi obrok s 15 fl. za začasno delnico sicer vplačali, toda z drugim obrokom, ki bi se imel 20. decembra 1874 z enako svoto poravnati, na dolgu ostali, vplačevanje drugega obroka odložilo do 4. februarja 1875.

Ker pa še nekateri delničarji tega niso storili, zato se po §. 221. U. R. zdaj z opombo na nasledke §. 7. pravil določi končni termin: 31. marca 1875.

Ljubljana 7. februarja 1875.

Ravnateljstvo „Slovenije“.

Loterijske številke:

V Trstu 27. februarja 1875: 1 23 51 83 88.

Prihodnje srečkanje: 13. marcija 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	60	4	25	5	—	—	—
Rži	4	10	3	40	4	—	3	—
Ječmena	3	90	3	—	2	40	—	—
Ovsa	2	10	2	—	2	60	1	90
Turšice (koruze) vagan	3	10	2	75	3	20	2	40
Ajde	2	80	2	45	3	—	2	—
Prosa	3	80	3	10	3	20	2	20
Krompirja	2	20	1	80	2	—	—	—
Sena cent	1	80	2	—	1	—	1	—
Slame (v šopkih)	1	40	1	40	—	80	1	20
„ za steljo	—	80	1	—	—	60	—	85
Govedine funt	—	25	—	24	—	26	—	24
Teletine	—	28	—	24	—	26	—	24
Svinjetine	—	28	—	24	—	36	—	28
Slanine	—	35	—	32	—	36	—	30

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	70	10
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	167	—
Ažijo srebra	105	—
„ zlatá	5	24

Ponudba.

Fantič, ki ume slovenski in se je dobro izšolal se tukaj sprejme v štacuno za suknarsko in drugo laketno blago. Janez Majer, trgovec v Mariboru.

Pri Seitz-u v Gorici

so prišle lani — pa prepozno — na svetlo bukve:

Sveti veliki teden

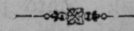
in

Velika noč,

ali

cerkvena opravila tega svetega časa

v latinskem in slovenskem jeziku s pravili za duhovne in pojasnili za ljudstvo.

1—3

Sestavil

Andrej Marušič,

učitelj vérstva na c. kr. gimnaziji v Gorici.

Na prodaj so pri založniku Seitz-u v Gorici; — pri M. Gerber-ju, Giontini-u, Kleinmayer-ji & Bamberg-u, Lerher-ji in Nieman-u v Ljubljani; — pri C. Tandlerji v Novem mestu; — pri Leyrer-ji v Mariboru — pri T. Drexel-ju in Geiger-ji v Celji; — pri Bertschinger-ji & Klein-u in pri Klecinayer-ji v Celovcu. — Naročujejo se lahko tudi pri vseh drugih bukvarjih, ali pa naravnost pri založniku Edv. Seitz-u v Gorici za pošto povzette (Postnachnahme).

Cena jim je mehko vezanim 1 gold. 50 krajc.; trdo vezanih cena se ravna po tem, kakor so lepše in draže ali manj lepo vezane.